

Rodes de la fortuna

El 1976, la sisena etapa del Tour de França començava a la plaça McAuliffe a Bastogne, Bèlgica. El nom commemora la figura del general Anthony McAuliffe, el cap dels "soldats bastards de la Bastogne", de l'aerotransportat número 101, que van combatre l'ofensiva hitleriana a les Ardenes, el 1944. Quan li van exigir que es rendira, ell va contestar: "I una merda!"

En un lloc tan significatiu per a la història americana a Europa, sens dubte aquell any hi havia d'haver hagut algun corredor americà al Tour, però no n'hi hagué cap, fins al 1981. D'aleshores ençà, tota una nova colla de lluitadors transatlàntics ha recuperat el temps perdut.

El primer fou Greg LeMond, que va guanyar el Tour el 1986; després, Bobby Julich, que va quedar tercer el 1998, just l'any abans de fracturar-se els ossos en un accident; l'any passat, Tyler Hamilton va aconseguir un molt bon resultat, i va demostrar el valor que tenia, tot resistint les tres setmanes de cursa amb la clavícula fracturada. Ara bé, quan parlem de Lance Armstrong, se'ns acaben els superlatius.

Després de cinc Tours guanyats, Armstrong ha segellat d'una manera més devastadora que mai, l'autoritat que té. Ha establert un rècord i ha assolit una de les fites més impressionants de la història de l'esport amb el seu el sisè Tour.

A més, ha afegit més sal a la nafra dels francesos. Si qualsevol victòria americana en un esdeveniment esportiu europeu ja molesta força, guanyar avui dia, i guanyar el Tour, té un significat especial. Aquesta carrera tan arrelada en la història cultural, política i social del país forma part de l'arquitectura francesa.

El Tour va començar el 1903, com a derivat de l'afer Dreyfus, quan un publicista antidreyfus i antisemita es va barallar amb l'editor prodreyfus d'un diari esportiu i en va fundar un altre. Fou aquest diari, amb aquests orígens tan foscos, el que va inventar el Tour, i encara el patrocina (després de l'ocupació alemanya, però, fou rebatejat discretament com a *L'Equip*.)

No hi ha cap altre esdeveniment esportiu amb més ressò nacional. Per als francesos,

el Tour té tanta importància com, per als americans, les World Series, la Super Bowl i el Kentucky Derby junts. Se n'han fet tota mena d'himnes coents i ha estat objecte de la deconstrucció intel·lectualoide d'empremta parisenca: Roland Barthes va dir del Tour que era un esdeveniment èpic en què els corredors semblava que havien eixit directament d'un mite antic.

Malauradament per a França, aquesta èpica no té, ara per ara, gaires herois locals. Els francesos van xalar de valent al llarg dels deu dies que Thomas Voeckler va dur el mallot groc. Però el xic d'Alsàcia sabia que, tard o d'hora, hauria de deixar el lideratge en mans de l'home d'Austin, Texas, i la breu glòria de Voeckler no amaga el fet que ja fa quasi vint anys que cap corredor francès no guanya la cursa del seu país.

Encara és més: el regnat d'Armstrong arriba en un moment molt agre de les relacions francoamericanes. Potser Armstrong pensava en això, l'any passat, quan es va ficar en problemes en oposar-se a la guerra que patrocinava el seu amic i país de Texas, George W. Bush, malgrat que les paraules literals—"és un error anar a la guerra sense el suport d'Europa"—, no van dissipar la fredor amb què s'han rebut els seus triomfs. Tot plegat és una projecció d'un sentiment antiamericà bastant generalitzat, ara que França s'enfronta amb un futur incert del qual el declivi esportiu n'és només una part.

El lideratge polític francès en el si de la UE declina visiblement. Per això, tot sovint aquesta oposició francesa a la "hiperpotència" americana sembla un símptoma d'impotència, mentre París emprèn una lluita a la desesperada contra l'avanç irresistible de l'anglès com a llengua franca d'Europa. No ho dic amb sornegueria. França és un país meravellós, el francès és una llengua preciosa i els francesos són més agradables del que ens volen fer creure. I tot i que el xovinisme francès té, a vegades, un tint paranoic, té alguns aspectes lloables, sobretot per als qui pensem que *La règle du jeu* i *Les enfants du paradis* són films més bons que *Terminator 3*.

Però hi ha una manifestació encara més lletja d'antiamericanisme: la persecució a què la premsa francesa ha sotmès Armstrong, tot acusant-lo de dopatge, i la imatge repel·lent dels espectadors que no només li feien el senyal de la xeringa, quan passava, sinó que també li escopien. És repulsiu, dic, no pas per la manca de solidesa de les acusacions, sinó per la hipocresia que hi demostren els francesos: no han censurat amb la mateixa duresa els seus ídols caiguts. Els mateixos seguidors que escridassen Armstrong aplaudien la victòria d'etapa de Richard Virenque, el dolent de l'escàndol de dopatge del 1998, que gairebé va fer malbé el Tour.

Virenque no va fer res de nou. El problema del dopatge no es limita al Tour, sinó que impregna tot el món del ciclisme. Encobrir l'extensió de l'ús de les drogues dins el món de l'esport ha tingut conseqüències desastroses.

Al final de la seua carrera, el 1950, el gran Fausto Coppi va dir que la major part de ciclistes, incloent-hi ell mateix, feien ús de les amfetamines "quan era necessari". I quan ho era? Gairebé sempre. Va morir als quaranta anys. D'aleshores ençà han sorgit altres productes, com ara la droga miracle, l'EPO, que enriqueix els glòbuls vermells, millora els resultats i mata. La prova més terrible la tenim en els ciclistes joves que moren d'atac de cor nocturn (n'hi ha hagut almenys vuit casos en els darrers quinze mesos).

El Tour de França s'assembla massa a una tragèdia èpica, en què l'ambició heroica condueix a l'autodestrucció. Malgrat tot, és un esdeveniment gloriós, que cal seguir, i on ens agradaria veure un ressorgiment francès. Però encara ens agradaria més que alguns d'aquests herois èpics, francesos i no francesos, demostrin un altre tipus de coratge i renunciïn a les drogues. Diguem no... o diguem "I una merda!"

Geoffrey Wheatcroft ha escrit

'Le Tour: A History of the Tour de France, 1903, 2003'

© The New York Times - EL TEMPS

Traducció: Maïte Insa